

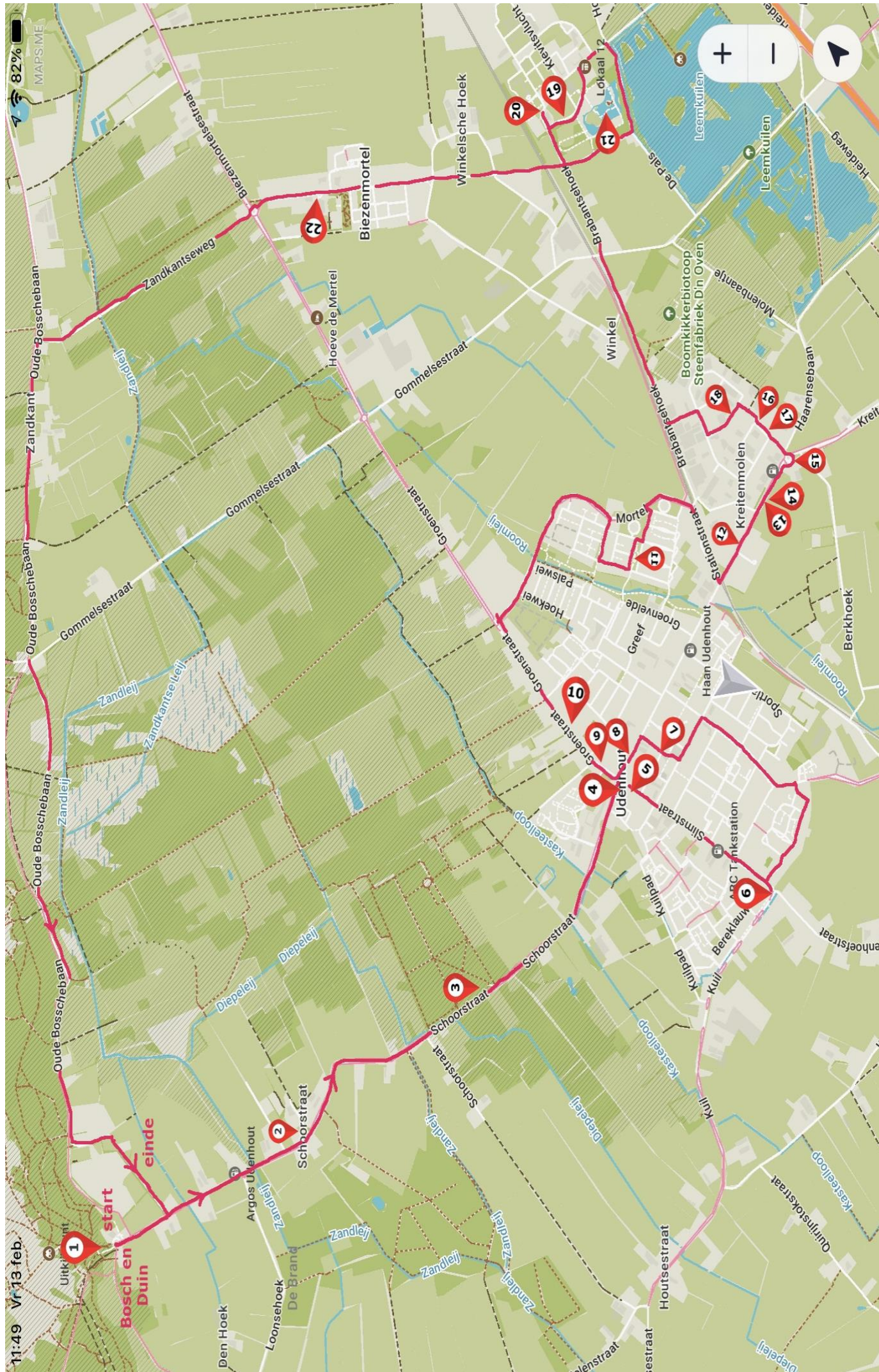
fietsroute
Langs
beelden

in en om

Udenhout

Fietsroute van **25** km, langs **22** beelden in en om Udenhout.

Start: U kunt in principe overal starten, maar de route laat ik beginnen bij de fietsenstalling onderaan het buitenterras van Bosch en Duin. Daar staat **beeld 01**. Vanuit verschillende kanten kunt u deze route starten. Een camping bv, of vanuit eigen huis. U kunt de route overal oppikken en weer afbreken. Veel plezier. Er zijn onderweg ook een aantal pauze-mogelijkheden, voor een hapje of een drankje.

01. De route zelf, start bij het verzetsmonument bij Bosch en Duin. Dat vindt u door met de rug naar Bosch en Duin te gaan staan en dan rechts een asfaltpad te gaan volgen. Dat komt uit bij **beeld 01** van de route.

02. Van Bosch en Duin rijdt u de [Schoorstraat](#) in. Bij het benzinestation gaat u rechtdoor en volg de [Schoorstraat](#) tot huisnummer 18. Daar vindt u **beeld 02**.

03. U vervolgt de route op de [Schoorstraat](#) tot u aan de linkerkant het kapelletje tegenkomt dat aan de rand staat van natuurgebied "De Brand". Dit is **beeld 03**.

04. Na dit pas gerestaureerde kapelletje bekeken te hebben, fietst u verder op de [Schoorstraat](#). U komt nu op het grote kruispunt uit. Hier gaat u rechtsaf (de Slimstraat in) en ziet daar meteen aan uw rechterhand **beeld 04 en beeld 05**.

05. Hierna gaat u verder op de [Slimstraat](#). Aan u linkerhand (nr.19) komt u langs **theetuin Sjef van de Brand**. Daar kunt u genieten van een prachtige tuin en een kopje thee/koffie. Als u verder fietst op de [Slimstraat](#) ziet u aan de linkerkant in de bocht **beeld 06**.

06. Als u dit beeld bekeken hebt, gaat u een klein stukje terug op de Slimstraat en slaat u rechtsaf [De Wouwerd](#) in. Deze weg volgen tot die overgaat in de [Jachtlaan](#). Na de [Jachtlaan](#) gevolgd te hebben komt u op een driesprong.

07. Hier gaat u rechtsaf en komt u op de [Udenhoutseweg](#). Op de [Udenhoutseweg](#) gaat u linksaf. Bij de volgende driesprong gaat u rechts de [Zeshoevenstraat](#) in. Deze volgt u tot een 4e sprong met aan uw linkerzijde kinderopvang "Okie-Dokie". Daar gaat u linksaf, de [van Heeswijkstraat](#) in.

08. U ziet een grote parkeerplaats aan uw rechterhand. Daar gaat u meteen rechtsaf. Aan uw rechterhand hebt u "De Plus" (supermarkt). Deze rijdt u voorbij de [Koestraat](#) in. Een 100 tal meter verderop staat links **beeld 07**.

09. U gaat weer verder op de [Koestraat](#), tot het driesprong (rechts ziet u "het Kruitvat"). Daar gaat u linksaf de [Kreitemolenstraat](#) in. Bij nummer 19 vindt u **beeld 08**.

10. U vervolgt de weg op de [Kreitemolenstraat](#), tot u op de viersprong komt. Daar gaat u rechtsaf de [Groenstraat](#) in. Op nummer 12 ziet u **beeld 09**. Even verderop in de [Groenstraat](#) (nummer 56) ziet u **beeld 10**.

11. U gaat verder op de Groenstraat, en passeert de eerste driesprong die u tegenkomt. Bij de tweede gaat u rechtsaf de [Mortel](#) in. De Mortel volgt u tot u na een hele ruime bocht bij een driesprong komt. Hier gaat u rechtsaf de [Reijakker](#) in.

12. Bij de driesprong gaat u linksaf [Groenendaal](#) in. Bij het eerste kruispunt gaat u linksaf, dat is [Stapelen](#). Daar vindt u **beeld 11**.

1.

Herdenkingsmonument.
De maker is Riki Mijling.
Op 24 mei 1944 werden in de aula van "Polizeigefängnis" Haaren 14 jonge mannen – wegens uiteenlopende acties tegen de bezettende macht – ter dood veroordeeld.
Op 26 mei werd in deze duinen het vonnis ten uitvoer gebracht. Dit gedenkteken werd opgericht ter nagedachtenis aan hen die hun leven gaven, opdat wij het onze in vrijheid verder mogen leven.

2.

"Koningsschilden"

De "Koningsschilden" van Henk van Os zijn holle gebogen trapezoïde elementen van staal die op diverse manieren en aantallen onderling verbonden kunnen worden tot minimalistische constructies zoals te zien in deze tuin van Wilma en Ad de Jong. Huis, tuin en kunstwerk versterken elkaar hier door de ruimtelijke werking van de volumes en geometrische vormen. Het kunstwerk "verbindt" huis en tuin ... het heeft de juiste plek gevonden.

In de nadagen van de tweede wereldoorlog was Jan Meeuwese waarnemend burgemeester van Udenhout. Hij nam het initiatief om een Mariakapel te bouwen, uit dankbaarheid dat Udenhout de oorlog relatief goed was doorgekomen. De bekende architect Jos Bedaux uit Goirle maakte de tekening en het bestek. Het Mariabeeld is van Luc van Hoek uit Tilburg.

De muurschilderingen en de 3 glas-in-loodramen zijn gemaakt door Jacques Verheijen uit Echt.

In de klokkentoren hangt een klokje uit 1765. Dit is ooit geschonken door de heer Leo le Mire en zijn echtgenote Maria Le Mire-Claessen.

3. In 2026 wordt het 80-jarig bestaan van dit kapelletje gevierd.

Al in 1985 heeft de kunstenaar, Niko de Wit, dit beeld als een studie ontworpen. Hij onderzocht hiermee de mogelijkheden van klei.

Deze geometrische gestapelde vormen zijn ontstaan door telkens de zachte klei weer weg te halen en toe te voegen, waarbij de sporen van de werkende handen zichtbaar blijven. De Wit is gefascineerd, door de verrassingen die zich voordoen, als je vormen stapelt, omdraait, vervormt, of laat balanceren.

De gemeente Udenhout heeft dit werk geplaatst bij de entree van het oude gemeentehuis als herinnering aan de zelfstandige gemeente Udenhout.

- 4.

Titel: "Kletsende vrouwtjes"
van
Arie van Hoorn.
Eens viel het oog van
toenmalig burgemeester Tops
van Udenhout op deze
beeldengroep.
De kletsende vrouwtjes deden
hem ongetwijfeld denken aan
tafereeltjes die hij regelmatig
om zich heen zag in dit dorp.
Het oorspronkelijke beeldje
was 20 cm hoog en werd in
opdracht van de
burgermeester door de
kunstenaar vergroot en in
2003 geplaatst in dit perkje.

5.

Bij Slimstraat 91 vindt u "theetuin Brandshof" Hier is door Sjef van de Brand achter het huis een prachtige tuin gerealiseerd. Het is een landelijke tuin met vele leuke, verborgen hoekjes, een vijver, een gras- en een witte strandtuin. Men kan, geheel vrijblijvend, plaats nemen op verschillende terrasjes, langs diverse fraai aangelegde borders. Het is een heerlijke plek om onder het genot van een kopje koffie, of thee, met een hartigheidje of wat anders uit te rusten en te genieten van deze prachtig aangelegde tuin. Hier zijn ook regelmatig culturele activiteiten, zoals de middag van het gedicht en kunstexposities. Ook kun je er in de kersttijd terecht voor het bekijken van een mooie, sfeervolle kerststal.

Dit kunstwerk is onderdeel van het kunstproject "Met je oren kun je zien". Hier zijn verhalen te horen van Udenhouters, die vertellen over vroeger. Over hun leven, hun dorp en de dingen die ze belangrijk vinden. Saskia van Haeren zorgt voor regelmatige verversing van de verhalen.

6.

7.

In 2008 werd in Udenhout het woonproject Begeleid wonen "De Fontein" van stichting Vincentius officieel geopend. Daarbij werd dit beeld van Bep Kuijsters-Broekman onthuld. Ze kijkt vaak eerst naar de vorm van de steen en probeert te achterhalen wat er in die steen "verborgen zit". "Zoals de inhoud van een boekenkast iets persoonlijks van de bewoner vertelt, kan kunst dat ook. In deze wereld, waarin het boek steeds verder verdronken zal worden door internet en sociale media, zal kunst steeds belangrijker worden om dat persoonlijke toonbaar te maken".

8. Een bol (hier het leven voorstellend) die wordt gedragen door handen. Deze handen kunnen zowel van ouders als kinderen zijn. Samen ondersteunen en dragen ze het leven in haar vele facetten. Hans van Oene (de maker) streeft er vaak naar om beeld en voetstuk tot een harmonisch geheel te maken. De laatste jaren gebruikt hij daar uitsluitend (afval)metaal voor, zoals aluminium, roestvrij staal en cortenstaal. Het beeld is op een mooie manier in het geheel van deze tuin opgenomen en 's avonds wordt het ook mooi verlicht.

9. Naam kunstenaar: Els van der Meulen. Titel: "de duingiraf". Dit beeld heeft in 2016 een half jaar lang in de Drunense Duinen gestaan. Met een QR-code om de nek kon je op een toegankelijke manier lezen hoe je zou kunnen bijdragen aan een beter klimaat en een gezonder leven.

Na zijn tijd in de duinen, verhuisde De Duingiraf naar het woonhuis van de kunstenaar. Daar staat hij inmiddels al jaren te schitteren, met zijn kop boven de poort uit. Dagelijks begroet hij voorbijgangers in Udenhout en herinnert hij hen subtiel, maar standvastig, aan zijn boodschap. Een vertrouwd en geliefd beeld in het dorp, dat nog altijd aanzet tot nadenken. Voor wie meer wil weten over dit beeld, of het verhaal daarachter, kan contact opnemen met de kunstenaar; emvandermeulen@hotmail.com

10.

Het beeld heet: "Ode aan de visie" en is gemaakt door Frank van der Loo.

Deze kunstenaar woont en werkt in dit dorp. Frank goot meestal zelf zijn bronzen beelden.

Het patineren (dit is "kleur" geven aan een bronzen beeld) is een vak apart.

Alleen mensen met veel ervaring kunnen zo'n beeld dan extra mooi maken.

Dit beeld in Frank zijn eigen voortuin is een eerbetoon aan mensen die keuzes maken om de directe omgeving te verfrazen.

11.

De titel is:

De Bizon – kracht in de natuur
Gemaakt door Frank van der Loo.

Eerst vervaardigd in klei en daarna afgegooten in brons.

Het is geschonken door de Van der Weegen Bouwgroep aan de inwoners van Udenhout.

Dit ter gelegenheid van de realisatie van 234 woningen in plan de Mortel.

De eerste spade voor dit plan ging in de grond op 17 december 1996.

De titel is: "Kiske de boomrooier".

Dit beeld is typerend voor de lange historie van "Boomrooierij Weijtmans".

In 1779 wordt Udenhouter Jacobus Weijtmans geboren. Zijn werk met bomen wordt ingegeven doordat hij deserteerde bij de Franse bezetter, een paard "leende" van het leger en hiermee hout ging uitslepen. Alle latere generaties Weijtmans zijn het vak trouw gebleven.

Dit beeld is een vast beeldelement geworden. Het huidige bedrijfslogo siert de "boomrooier", Waarmee de onderneming een ode wil brengen aan het vak en de verbinding legt met de natuur en de boom in het bijzonder.

12.

13.

Kunstenares: Ellen Brouwers
"Mensen verbinden – kracht en allure door glaskunst".

Het ontwerp, de herhaling uitgebeeld in 18 elementen, is een verwijzing naar de zuilengalerij in de klassieke oudheid. Dit is wat zij voor ogen had, met de kleur rood als basis. Een extra obstakel was deze kleur, omdat sinds 2000, door milieuregels,

Loodhoudende inkt in de zeefdruktechniek niet meer gebruikt mag worden. Speciaal voor dit project is, in samenwerking met het kleurenlaboratorium van st. Gobain, een nieuwe kleur rood ontwikkeld. Met haar glaskunstwerk wist Ellen Brouwers de verbinding tussen het oude en het nieuwe pand vorm te geven. Voorwaarde was een intensieve samenwerking tussen de architect, de engineer van glasleverancier st. Gobain en Ellen zelf. Uiteindelijk moest na een proefopstelling, waarbij verschillende kleurcombinaties, hoogtes en belichting uitgetest werden, samen met alle betrokkenen het eindresultaat worden bepaald. De kunstenares is trots op het uiteindelijke resultaat. De transparante gevel geeft het pand kracht en allure. Het vertrouwen en de samenwerking met Hoppenbrouwers was een inspirerende ervaring dankzij hun verbeeldingskracht en het meedenken. Zij kreeg de vrijheid die een kunstenaar nodig heeft.

14.

Ook dit is werk van Ellen Brouwers. "Broedplaats". Dit doelt op het uitbroeden van projecten, versterken van het nestgevoel en de noodzaak van samenwerken in een inspirerende omgeving.

Het ontwerp werd een vogel (Hopvogel), verweven met een zeshoek (Hexagon). De vogel symboliseert snelheid, techniek en doelgericht werken.

Keramische afbeelding op ijzerarm 6mm diamantglas, in 3 drukgangen aangebracht. De afbeelding wordt gefixeerd door het glas in de hardingsoven op hoge temperatuur te verwarmen. Hierdoor smelten de micro glasdeeltjes. De print is hierna krasvast en UV-bestendig. Er is gebruik gemaakt van inktten zonder giftige en zware metalen, zoals lood en cadmium

De titel is: "de toren van Udenhout". De maker is Marius Boender.

Het 7,5 meter hoge beeld is opgebouwd uit zo'n 2200 lichtgele en donkerbruine bakstenen rond een geraamte van betonijzer, gaas en beton. De toren is in 1997 gebouwd. Het is een verwijzing naar de baksteenfabrieken met schoorstenen die vroeger in Udenhout hebben gestaan. Het eerste dat in het oog springt is een drievoudige spiraal, zoals die ondermeer voorkomt in het vlechtwerk van Afrikaanse volken. De spiraalvorm zien we vaker terug in het werk van Boender, als natuurlijke vorm en als oeroude cultuurvorm.

15.

“varkens” door Roel van Wijlick
Roel heeft nog als vak boomverzorg-
zorg. Hij werkt vanuit de over-
tuiging dat elke boom uniek is
van vorm en levensloop. Hij
zaagt direct in het hout, waarbij
de natuurlijke vormen van de
stam het startpunt vormen.
Hij maakt zowel abstracte als
figuratieve beelden.

16.

Dit beeld “varkens” toont een aantal wilde zwijnen, gesneden uit massief hout. De sculptuur benadrukt de karakteristieke vormen van varkens – robuust en organisch – en legt de nadruk op expressie en beweging in het materiaal. Het resultaat is een beeld, dat zowel dierlijk als sculpturaal erg sterk overkomt. Dit beeld is in 2023 in Udenhout gemaakt, tijdens de “Kreitenmolen Open Dag”. Zijn kettingzaag brengt het hout tot leven. Het beeld heeft maar 1 aanzicht, waarbij de achterzijde de boomstam is gebleven.

17.

“Boomzaagkunst” is de werkplaats
en artiestennaam van **Jeroen
Boersma**, geboren in 1987 in Rolde
(Drenthe). Hij begon rond 2015 met
motorzaagkunst, nadat hij zijn ach-
tergrond als meubelmaker combi-
neerde met een passie voor hout en
vorm. Zijn werk richt zich op het
transformeren van boomstammen
tot expressieve sculpturen, waarbij
de natuurlijke kenmerken van het
hout leidend zijn.
Boersma wil met zijn beelden ver-
halen vertellen en emotie oproepen.
Hij heeft een aantal keren de titel
“Nederlands kampioen” mogen ont-
vangen. Ook doet hij mee aan
internationale wedstrijden.
Dit beeld “elf en konijn” is in 2022
gemaakt en is uit 1 stuk hout ver-
vaardigd. Het toont zijn interesse in
figuurlijke en verhalende thema’s.
De vloeiende lijnen en details geven
zowel het menselijke als het dier-
lijke een levendige uitstraling.

Hier is "Atelier Bijzonder" gevestigd.

Een onderdeel van ASVZ.

Hier kunt u mooie kleine dingen kopen.

Er is ook een kunstuitleen gevestigd.

Zeer de moeite waard om er binnen te lopen en te kijken wat er allemaal te zien is.

Gesloten op werkdagen na 15.00 uur en op zaterdag en zondag.

18.

19.

Toen het echtpaar Jan en Maria van Haaren in 2019 samen 100 jaar bij Prisma werkten, hebben zij het initiatief genomen voor deze "social sofa".

Samen met vele bewoners van het Landpark, werden de steentjes één voor één opgeplakt. Het bankje wordt ook wel "de sofa van onze Frans" genoemd omdat het Franciscus van Assisië (de naamgever van het Landpark) op het bankje is afgebeeld.

In Tilburg alleen al staan er zoveel, dat Tilburg ook wel de "bankjesstad" genoemd wordt. Er is zelfs een aparte bankjeswandeling gemaakt.

Ze staan verspreid door het hele land. Bedacht door Karin Bruers, een cabaretière uit Goirle. Neem plaats op dit benkske en je staat open voor een gesprek met iedereen. Het worden ook wel "social sofa's" genoemd.

Titel: "versmelting". Het idee komt van Geert van Pelt. In 2019 werden er in de milieustraat van Landpark Assisië grote houten balken "gedumpt". Toen Geert deze balken zag, kwam hij op het idee om er twee in elkaar gedraaide stoelen van te maken. Het geheel is door een groep vrijwilligers uitgevoerd.

20.

21.

Titel: "Grondwaterbank". Gemaakt door het kunstenaarscollectief "Observatorium". Het nieuwe natuurpark Assisië is volop in ontwikkeling. Het collectief ontwikkelde deze komvormige diepte in het water-retentiegebied van landpark Assisië. Het is een openluchttheater, waarin je via een spiraalvormig pad naar het grondwaterpeil afdaalt. Het landschapskunstwerk maakt daarmee grondwaterproblematiek zichtbaar en voelbaar. Het is ook een plek voor ontmoetingen en evenementen. Door de begroeiing is het geheel niet meer als zodanig te herkennen.

22.

Tot eind 1996 hoorde dit dorp bij de gemeente Udenhout. Bij de gemeentelijke herindelingen kwam Biezenmortel eerst bij Haaren en in 2021 bij Tilburg. De kunstcommissie wilde een symbolische "wachter" aanwijzen, die over de bevolking en het erfgoed van dit dorp zou hoeden.

Een stalen beeld van de kunstenaar Hans van Eerd.

Het kunstwerk bestaat uit een menselijke figuur met daar achter een poort, waar 2 halve cirkels aan vastzitten.

De figuur houdt een stok vast en lijkt een harnas rondom de torso te dragen. Sommige onderdelen verwijzen naar engelen. De halve cirkels bv lijken op vleugels. Engelen werden in de westerse kunst meestal afgebeeld als gevleugelde wezens.

Een terugkerend thema in het werk van deze kunstenaar is het zoeken van beschutting door de mens tegen de krachten van de natuur.

Hopelijk hebt u
een leuke
fietstocht gehad
en mooie beelden
gezien.

Vervolg fietsroute

- 13.** U gaat weer verder op Stapelen. Op de T-splitsing gaat u rechtsaf ([Herlaar](#)) en daarna meteen linksaf ([Verzonken kasteel](#)). Deze volgt u tot weer een T-splitsing. Daar gaat u linksaf en meteen weer rechts af. Dan komt u weer op de [Mortel](#). Die volgt u tot de spoorwegovergang. Voor de overgang gaat u rechtsaf de [Stationsstraat](#) in.
- 14.** Bij de T-splitsing gaat u linksaf de [Kreitenmolenstraat](#) in. U steekt het spoor dus over. Bij huisnummer 175a vindt u **beeld 12**.
- 15.** U fietst verder op de [Kreitenmolenstraat](#) tot u bijna bij een rotonde komt. Aan uw linkerhand ziet u "Hoppenbrouwers". Daar vindt u **beeld 13 en beeld 14**. Beeld 14 staat schuin links achter beeld 13 (even de parkeerplaats links op fietsen) Nu fietst u verder door naar de rotonde. Aan u rechterhand hebt u een heerlijke ijsboerderij. Een aanrader! Op de rotonde ziet u **beeld 15**
- 16.** U neemt de rotonde driekwart, zodat u op de [Handelsweg](#) komt. Daar ziet u aan de rechterkant allerlei houten beelden. Dit is **beeld 16 en beeld 17**.
- 17.** U vervolgt de Handelsweg. U slaat de eerste T-splitsing over. Bij de tweede T-splitsing gaat u linksaf de [Energieweg](#). Daar vindt u aan de linker-kant **beeld 18**. (winkel/galerie) Helaas in het weekend en op werkdagen na 15.00 uur gesloten.
- 18.** U gaat verder op de [Energieweg](#) tot de T-splitsing. Daar gaat u rechtsaf ([Nijverheidsweg](#)). Op de 4-sprong linksaf de [Nijverheidsweg](#) op. Op de volgende T-splitsing gaat u rechtsaf ([Brabantsehoek](#)). De spoorlijn blijft u een hele tijd volgen.
- 19.** Aan uw rechterhand staat bij een 4-sprong een bushokje. Daar gaat u rechtdoor ([Hazenpad](#)). Een stukje verderop ziet u aan u linkerhand een grote parkeerplaats. Daar ziet u een bankje en dat is **beeld 19**. U gaat langs de parkeerplaats een stukje terug en dan gaat u linksaf de [Eendengracht](#) in en daar ziet u **beeld 20**.
- 20.** Een stukje verderop ziet u aan uw rechterhand **beeld 21**. Een uitgebreid (water landschap)project. Door de begroeiing moeilijk voor te stellen.
- 21.** Vervolg uw weg op [Eendengracht](#) (een asfaltweg). Een stukje verderop komt u dan op de [Nachtegaallaan](#). Daar ziet u aan uw rechterhand meteen "lokaal 12". Daar kunt u terecht voor een hapje en een drankje.
- 22.** De [Nachtegaallaan](#) volgt u even tot een 4-sprong. Daar gaat u rechtsaf. Bij de volgende 3-sprong gaat u rechtsaf ([Hooghoutseweg](#)) Deze volgt u tot aan het spoor. Daar gaat u overheen ([Capucijnerstraat](#))
- 23.** Deze volgt u tot u aan uw linkerhand de kerk ziet van Biezenmortel. Daar vindt u **beeld 22**.
- 24.** U fietst de [Capucijnerstraat](#) verder door tot u bij een rotonde komt. Daar neemt u de tweede afslag ([Zandkantseweg](#)). Deze fietst u helemaal uit. U komt bij een 3-sprong. Daar gaat u linksaf de [Oude Bosschebaan](#) op.
- 25.** Na een tijdje rechtdoor, komt u langs "De Rustende jager". Als u deze [Oude Bosschebaan](#) blijft doorfietsen komt u weer uit bij "Bosch en Duin". Dan is uw cirkel rond en bent u aan het einde van deze fietsroute.

Op- een aanmerkingen naar aanleiding
van deze : fietsroute

“Demain n’existe pas”, morgen bestaat niet.
Dus trek er vandaag op uit!

22 beelden

Gemaakt door Ad Verhagen lid van cultuurwerkgroep de "Steenoven".
Hebt u nog suggesties/aanvullingen/verbeteringen, mail die dan naar
Verhagen.ad31@gmail.com

Uitgegeven door "de Culturele Steenoven"